

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σ. ΡΟΜΠΟΛΗΣ

Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου, Επιστημονικός Διευθυντής ΙΝΕ/ΓΣΕΕ

Ήθελα να μοιραστώ μαζί σας επτά συμπεράσματα, που κατά τη γνώμη μου μπορούν να προκύψουν απ' αυτή τη διημερίδα. Το πρώτο συμπέρασμα είναι ότι αναπτύχθηκε ένας πλούσιος, εξειδικευμένος και τεκμηριωμένος προβληματισμός με αναφορές στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αυτό το συμπέρασμα αναδεικνύει τη σημασία και τη συμβολή αυτής της πρωτοβουλίας της ΟΤΟΕ, ιδιαίτερα αυτή την περίοδο που στην Ελλάδα αναπτύσσεται ο κοινωνικός διάλογος για τη μεταρρύθμιση στο ασφαλιστικό σύστημα και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπονείται, με απουσία του ελληνικού υπομνήματος, η Λευκή Βίβλος ή όπως ανέφερε ο Επίτροπος, μια έκθεση για τις δυνατότητες της ανάπτυξης των αυτόνομων και αυτοδιαχειριζόμενων επικουρικών ταμείων.

Το δεύτερο συμπέρασμα, έχει σχέση με την ανάδειξη δύο ρευμάτων σκέψης και δύο στρατηγικών για την προοπτική των αυτόνομων επικουρικών ταμείων. Το ένα ρεύμα αναφέρεται στην κρατική εποπτεία και τον έλεγχο τους και το άλλο ρεύμα αναφέρεται στην ανάπτυξη της αυτονομίας, αυτοδιοίκησης και αυτοδιαχείρισής τους, η οποία συγκροτεί τον κοινωνικό τομέα στην ασφάλιση και λειτουργεί ανταγωνιστικά και όχι συμπληρωματικά με τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Το τρίτο συμπέρασμα, είναι ότι αναδείχθηκε η αναντιστοιχία μεταξύ της ευρωπαϊκής εμπειρίας αλλά και της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τη σημασία και την ανάπτυξη του κοινωνικού πυλώνα, δηλαδή τα αυτόνομα επικουρικά ταμεία και από την άλλη πλευρά της ελληνικής εμπειρίας, όπου η μικρή νησίδα των 15 αυτόνομων επικουρικών ταμείων, βάλλεται τα τελευταία χρόνια με νομοθετικές παρεμβάσεις αντισυνταγματικού χαρακτήρα, που αντίκειται, όπως υποστηρίχθηκε στην Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε πρόσφατες αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

Το τέταρτο συμπέρασμα είναι η ανάδειξη της αναγκαιότητας θεσμικής και διαρθρωτικής μεταρρύθμισης της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα και όχι διαχειριστικής και περιοριστικής, αφού τα προβλήματα πλέον έχουν καταστεί δομικά και απαιτούν έγκαιρες παρεμβάσεις μακράς πνοής, γιατί οι παρεμβάσεις σε περιόδους κρίσης, είναι βεβιασμένες και άδικες για τη μεγάλη πλειοψηφία των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων.

Το πέμπτο συμπέρασμα αναφέρεται στην άποψη ότι η επικουρική ασφάλιση μπορεί να παίξει καθοριστικό ρόλο, ιδιαίτερα όταν λειτουργεί ως αυτόνομη και αυτοδιαχειριζόμενη συνιστώσα.

Παράλληλα, διατυπώθηκε η άποψη ότι ως συλλογικός αποταμιευτής, η αυτόνομη δράση και λειτουργία της επικουρικής ασφάλισης, μπορεί να συμβάλλει στη διεύρυνση της ελληνικής κεφαλαιαγοράς, καθώς επίσης και στην αύξηση των αποδόσεων των κεφαλαίων της, η οποία θα μετατραπεί σε βελτίωση των παροχών, σύμφωνα και με το παράδειγμα της ευρωπαϊκής εμπειρίας που παρουσιάστηκε από τους ξένους ομιλητές.

Όμως, για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, υποστηρίχθηκε ότι θα πρέπει να συνδεθεί η αυτοδιαχείριση των επικουρικών ταμείων με τη σώφρονα και χρηστή διοίκησή τους, καθώς και με την αποσαφήνιση όρων και κανόνων συμπεριφοράς και δεοντολογίας.

Το έκτο συμπέρασμα, αναφέρεται στην προσέγγιση της αυτοδιαχειριστικής αξιοποίησης των κεφαλαίων των επικουρικών ταμείων, από ευρωπαϊκή άποψη, η οποία μας οδηγεί στο συμπέρασμα, ότι αυτά τα ταμεία χρειάζονται αυτοτελή και αλληλέγγυα μεταξύ τους δράση και όχι κανονισμούς και ελέγχους.

Είναι αναγκαία μια τέτοια προοπτική, για να συνδεθεί η νομισματική και οικονομική ολοκλήρωση με την κοινωνική ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από την άποψη αυτή αναδεικνύεται ότι η ενίσχυση της κοινωνικής ασφάλισης και η αναβάθμιση του δεύτερου πυλώνα της, αποτελεί στην ουσία το μέλλον της Ευρώπης, γιατί αποτελεί τον δεύτερο άξονα που πρέπει να αποκτήσει η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Δηλαδή το κράτος πρόνοιας, την απασχόληση και την κοινωνική πολιτική.

Το έβδομο συμπέρασμα είναι ότι η αυτονομία και η αυτοδιαχείριση της επικουρικής ασφάλισης, αποτελεί σημαντική συνεισφορά στο σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων, αφού προσδίδει σ' αυτό το λειτουργικό χαρακτηριστικό της οικονομικής βιωσιμότητας με την κοινωνική αποτελεσματικότητα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Αγαπητοί φίλοι, θα ήθελα να πω δυο λόγια, πριν τελειώσουμε. Πρώτον να σας ευχαριστήσω όλους για τη συμμετοχή σας. Να ευχαριστήσω τους διερμηνείς για την εξαιρετική εργασία τους. Να ευχαριστήσω το προσωπικό της ΟΤΟΕ για τη συμβολή του στην επιτυχία αυτής της εκδήλωσης, να ευχηθώ καλό ταξίδι σε όσους συναδέλφους θα ταξιδέψουν.

Επίσης θα ήθελα να πω δύο λόγια για έναν φίλο και εξαίρετο συνεργάτη μας, τον κ. Νικήτα Μποζανίνο, που μπορεί να έφυγε πριν λίγους μήνες από κοντά μας, αλλά το πνεύμα του διαπερνά αυτήν την διημερίδα και πλανάται μέσα σ' αυτή

την αίθουσα. Θα ήθελα να προτείνω, το βιβλίο που θα εκδοθεί με τα πρακτικά αυτής της ευρωπαϊκής διημερίδας να αφιερωθεί στη μνήμη του.